

הגוזל עצים פרק תשיעי בבא קמא

קיא.

עין משפט נר מצוה

דמינה ניהא לה. להתקדש לראשון שהוא שלם על ספק זה שאם ימות תזקק לאחיו: ען דו. גוף שנים. כלומר אשה בכל דהו ניהא לה: זה זכה בשלו וזה זכה בשלו. ונהי נמי לרצנו דקנסו ליהויריב דקבול אשם מקמי כסף אלא לרצי יהודה מ"ע דקנים לידעיה:

לדברי רבי יהודה. ואע"ג דקנים ליה לידעיה ה"מ היכא דאשם ראשון קיים דיכולין בני יהויריב להקריבו צעוד משמרתן קיימת ובהכשר אצל אשם קדמו והקריבוהו בפסול דאשם הבא קודם הקרן פסול הוא כדמפורש לקמן יתן אשם השני לידעיה: למאי חזי. דקמתי זכו: כגון דנפק **משמרתם.** דהני ודהני ולא תצטו בני יהויריב את הכסף במשמרתם ולא בני ידעיה את האשם במשמרתם ואינטריך לאשמעינן ללא תימא טעמא דרבי יהודה דנתצטו בני יהויריב שיחזור צעוד משמרתן קיימת אצל היכא ללא תצטו מחלו לבני ידעיה: קמ"ל דכיון דבני ידעיה נמי לא תצטו לאשם במשמרתן יחזור כסף אצל אשם ויקריבוהו בני יהויריב כשיחזור צצת משמרתם: האשם **הכפורים אשר יפטר בו.** כלומר לא קרב האיל עדיין: אנה מאשר יפטר קאמינא. דכתיב בלשון עמיד מדלא כתיב אשר כיפר ומשמע דכשהשיב לכהן את האשם דהיינו קרן הכסף עדיין לא כיפר: מנין שאשם הביא מעילתו. גבי נגנה מן ההקדש קאמר: מעילתו. קרן דהקדש שמעל בו: **באיל האשם ונסלה.** משמע אין סליחה אלא בשניהם איל כמשמעו האשם קרן כדליף לקמיה הקדש מהדיוט מה האשם דכתיב בגזול הגר קרן הוא כדאמר לעיל (דף ק.) אף אשם דכתיב בהקדש קרן הוא: **באיל האשם.** משמע באיל שהוא צא חובה לאשם שהוא קרן. אלא קרן ברשע מיימי: אין הומוס מעכב את הכפרה:

הדרן עלך הגוזל עצים

אמר רבא לעורו. תימה דהכא משמע אפילו בפסול קודם זריקה וגם כשהעור מחובר עדיין בצצר ונעשה בו פסול קודם שמיטה שהביא קודם הכסף שרי בהנאה ובזבחים בפרק טבול יוס (דף קד. וסא) אמר רבי דס מרלה על העור צפני עלמו פי' כשהוא מופשט ואירע פסול בצצר הדס מרלה על העור וכשהוא עם הצצר א ונולד בו פסול קודם זריקה הרי הוא כיוצא בו אחר זריקה לרלה צצר שעה אחת יפשיטנו ועורו לכהניס אלא כשהוא עם הצצר ונפסל קודם זריקה יוצא לשריפה והכא אירע בו פסול קודם שמיטה שהוצא קודם הכסף ואמאי לא יצא העור לשריפה: **ר"ל העושה עושה ראשונה.** פי' ראשונה שנפרשת פתחם וכי

הכי דמלכד עולת הצקר גלי לך צהדיא דמלכד דצר הקודם לו קמרינן הכי נמי מלכד איל הכפורים דצר הקודם לו קאמר ותימה דליף הכא מהעולה וצפרק כל התדיר (ובזבחים דף פט. וסא) יליף ממלכד עולת הצקר לחודיה ו"ל דהתם נמי מהעולה קסמיך ועוד יש תירוק אחר ואין להאריך כאן):

וי"ל הקדש מהדיוט והדיוט מהקדש. תימה אמאי אינטריך קרא לעיל גבי הדיוט שאשם הביא אשמו עד שלא הביא גזילו לא יצא נילף מהקדש ויש לומר דאי לאו דאשכחן שהשואה הכתוב הדיוט להקדש להך מילתא לא הוה ילפינן האי מהאי לענין שאר דברים אלא שהתא דאשכחן שהשואה אשמו מחילה לא יצא כמו כן יש להשוותם לענין שאר דברים:

הדרן עלך הגוזל עצים

תבעו מהו דתימא אחולי גבי הדדי קמ"ל דאמרינן כיון דלא תבעי להדרו ברישא: שהמביא גזילו עד שלא הביא אשמו [וכו']; מנהני מילי אמר רבא דאמר קרא 'האשם המושב לה' לכהן מלבד איל הכפורים אשר יפטר בו מכלל דכסף ברישא אמר ההוא מרבנן לרבא אלא מעתה² מלבד עולת הבקר הכי נמי מכלל דמוספין ברישא והתניא³ מנין שלא יהא דבר קודם לתמיד לומר ויערך עליה העולה ואמר רבא העולה עולה ראשונה אמר ליה אנא 'מאשר יפטר בו נפקא ליה ועדיין לא כיפר: נתן לו את הקרן וכו': ת"ר מנין שאם הביא מעילתו ולא הביא אשמו ולא הביא מעילתו שלא יצא תלמוד לומר⁴ באיל האשם ונסלח לו ומנין שאם הביא אשמו עד שלא הביא מעילתו שלא יצא תלמוד לומר באיל האשם האשם בכבר יכול כשם שאיל ואשם מעכבים כך חומש מעכב תלמוד לומר באיל האשם ונסלח לו יאיל ואשם מעכבים בהקדש והאין חומש מעכב וילמוד הקדש מהדיוט והדיוט מהקדש הקדש מהדיוט מה אשם דהתם קרן אף אשם דהכא קרן והדיוט מהקדש מה הקדש אין חומש מעכב אף הדיוט נמי אין חומש מעכב:

הדרן עלך הגוזל עצים

(א) ימות קוח: כמותו. עה. קדושין י. מ"א. טו פסחים נח: יומא לב: כמותו קו: צ"מ נה. [ובזבחים קג.] מנחות מט. תמיד כה: א ויולד בו פסול בין קודם זריקה בין לאחר זריקה הרי הוא כיוצא בו (ולכשרי"ב) [ולכ"א] כשהוא עם הצצר ונולד בו פסול קודם זריקה. העמק מחלופי גרסאות, ד) [ד"ה ללן], ו) [ד"ה ללן], ח) [ד"ה כדאמר ומוספות וזכתי פט. ד"ה כל ומנחות ממ. ד"ה מ"ל ופסחים נח: יומא לז. ד"ה העולה].

תורה אור השלם

1. ואם אין לאיש גאל להשיב האשם אליו האשם המושב ליה לכהן מלבד איל הכפורים אשר יפטר בו עליו: במדבר כח ה ה מלבד עולת הבקר אשר לעלת התמיד תעשו את אלה: במדבר כח כג והאש על המזבח תוקד בו לא תכהה ובער עליו הפתח עצים בבקר בבקר ויערך עליו העולה והקטיר עליו חלביו השלמים: ויקרא ו ה 4. ואת אשר קטא מן הקדש ישלם ואת המישתו יוסף עליו ונתן אתו לכהן והכהן יכפר עליו באיל האשם ונסלח לו: ויקרא טז טז

הגהות הב"ח

(א) גם כדריש לקיש:

רבינו חננאל

דאמר ויש לקיש טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו. פי ר"ח טוב לאשה לישב באשית ואפילו בעלה כעור ופעוט, מלמיתב ארמלו. פ"א. מן גוף דו ב'. הדרן עלך הגוזל עצים

רב א ב מיי פ"ח מה"ל גיולה ואמרה הלכה י"ב: ג ב מיי פ"ח מהלכות תמידין הלכה ג: רד ד מיי פ"ח מה"ל מעילה ה' ה ויש' בשמנות ובזבחים: רה ה שס הל' ד סמנ עשין י"י:

מוסף רש"י

טב מלמיתב טן דו מלמיתב ארמלו. משל הוא ששנים אומות על צעל כל דהו, שהוא טוב לשבת עם שני גופים משבת הלכות (קדושין טא. וכע"ז כתובות עה.) טן דו, גופים שנים, כל דהו צעל (בבית קוח) בגופים שנים, צעל ואשמו, ואפילו אינו לה אלא לזנות בעלמא (קדושין ט"ז.) מנין שלא ידא דבר, נקט במערכת (פסחים ט) קודם לחמדי של שחר. שלא יהא דבר קמין על מערכת גדולה עולה הכסף כתיב דהוא סדור מערכת (פסחים טז.) העולה עולה ראשונה. מללא כתיב וערך עליה עולה אלא העולה, הכי קאמר וערך עליה מיד העולה המשובה מחלה האמורה מחלה לכל העולות, והיינו עולת תמיד דפרשת קרינות (טו) העולה משמע העולה תהא לכל הקרינות (מנחות טז.) דאי לאוריית בעלמא אהא שיקטירו עליה עולה ושלמים, כמנין וערך עליה (ויחא לד.) ה' ימייה דריש (ב"ח טז.) העולה משמע העולה האמורה לראשון בקריב קרינות, והיא עולת הצקר, שאמא ואמרת לטס את האשה כ"י ה"א ימירא קא דריש (כתובות קו.) וכע"ז ובזבחים (ק"ז).

הדרן עלך הגוזל עצים